

problemami mniejszości narodowej Łużyczan w zakresie szkolnictwa, kultury, ekonomiki rolnej i udziału w ogólnym rozwoju gospodarki socjalistycznej w Niemieckiej Republice Demokratycznej. W drugim spotkaniu wzięli udział pisarze łużyccy, którzy odczytali fragmenty swoich najnowszych utworów i udzielali zainteresowanym wyjaśnień.

Nadto zorganizowano dla uczestników kursu dwa przedstawienia: barwne występy miejscowego zespołu ludowego pieśni i tańca (*Statny ansambl serbskeje ludoweje kultury*) oraz interesującą sztukę Piotra Malinka pt. *Nocny pacjent* (*Nóčný pacient*), w wykonaniu amatorskiego zespołu teatralnego (*Serbske Lajske Dźiwadlo Budyšin při Ludowym nakladnistwje „Domowina”*). Akcja wspomnianej sztuki rozgrywa się po II wojnie światowej z retrospekcją w okres wojenny. Wpleciona jest w nią historia wywiezionego na roboty Polaka, jego miłość do Łużyczanki (za co został skazany na śmierć) i losy adoptowanego przez niemieckiego żandarma ich syna, który jest głównym bohaterem sztuki.

Należy jeszcze wspomnieć wycieczki połączone ze zwiedzaniem muzeów, archiwów i kontaktami z ludnością łużycką (Błóta, Trjebina).

Ostatnim akordem było „adoptowanie” uczestników kursu na pół dnia (po dwie osoby) przez miejscową ludność w Horkach. Przyjmowano wszystkich z serdeczną gościnnością. Spotkanie zakończyło się wspólną zabawą ludową, w czasie której występował znany, o wieloletniej tradycji chór „Maj” z Radwora (*Radworska „Meja” pod Achimom Brankačkom*).

Wszyscy uczestnicy zgodnie podkreślali wysoki poziom kursu, doskonałą organizację, wskazując na celowość kontynuowania tego rodzaju bezpośredniego zetknięcia się z językiem, bogatą przeszłością i obecnymi osiągnięciami Łużyczan.

Monika Gruchmanowa

TYSIĄC LAT WOLINA

W dniach 29 i 30 września 1967 r. odbyła się w Wolinie i Świnoujściu sesja naukowa poświęcona omówieniu wybranych zagadnień historycznych i gospodarczych związanych z przeszłością i teraźniejszością powiatu wolińskiego, zorganizowana przez Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Stowarzyszenie Kulturalne Ziemi Wolińskiej przy współpracy Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich. W pierwszym dniu obrady toczyły się w Wolinie, w drugim — w Świnoujściu.

W sesji udział wzięli m. in: sekretarz KW PZPR w Szczecinie — Henryk Huber, prezes Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego — prof. dr Leon Babiński, przedstawiciel Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN — prof. dr Jan Pazdur, gospodarze Ziemi Wolińskiej: I sekretarz KP PZPR — Jerzy Zygmantowski i przewodniczący Prezydium Powiatowej Rady Narodowej — Jan Markiewicz, przedstawiciele świata naukowego Szczecina oraz miejscowego społeczeństwa. Uczestników sesji powitał przewodniczący Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Wolinie — Jerzy Schabek. Obradom przewodniczył prof. dr Leon Babiński.

Przed rozpoczęciem właściwych obrad nastąpiła uroczystość wręczenia odznaki pamiątkowej „Gryfa Pomorskiego”, którą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie przyznało Instytutowi Historii Kultury Materialnej PAN.

Podczas sesji wygłoszono ogółem siedem referatów i pięć komunikatów.

W pierwszym dniu, poświęconym zagadnieniom historycznym, wygłoszono cztery referaty: Ryszard Wołągiewicz, *Ujście Odry w pierwszych wiekach naszej ery*, Władysław Filipowiak, *Rola ujścia Odry we wczesnym średniowieczu*, Wiktor Fenrych i Henryk Lesiński, *Kształtowanie się stosunków gospodarczych i politycznych*

w ujściu Odry od XIII do XIX w., Jerzy Schabek, *Powrót Ziemi Wolińskiej do Polski i jej odbudowa w latach 1945—1949*.

Referaty te, pokazujące rozwój i dzieje Wolina w okresie tysiąclecia, podkreślające prawidłowości tego procesu, związki gospodarczo-polityczne z Polską, uwytkowały rolę tego regionu w dziejach państwa polskiego. Głównie w oparciu o bogaty materiał miejscowych wykopalisk. W pierwszym dniu sesji zebrani zwiedzili tereny wykopalisk prowadzonych w Wolinie i Dobropolu.

W drugim dniu sesji, w Swinoujściu, wygłoszono trzy referaty i pięć komunikatów, poruszających problemy współczesne i omawiających perspektywy rozwoju Ziemi Wolińskiej. Referaty przedstawili: Hanna Piotrowska, *Szata roślinna Wolina na tle warunków geograficznych*, Jerzy Adranowski, *Uzdrowiska w powiecie wolińskim i ich perspektywy rozwoju*, Jerzy Zygmantowski, *Gospodarka portowo-morska Swinoujścia i jej perspektywy rozwoju*. Komunikaty wygłosili: Saturnin Borowiec, *Gleby Parku Narodowego na Wyspie Wolin*, Aniela Marks-Zakrzewska, *Ocena warunków rekreacji letniej na wyspie Wolin i możliwości badań nad rozwojem wypoczynkującej tam młodzieży szkolnej*, Henryk Prochadzki, *Badania nad zastosowaniem w leczeniu chorób skóry niektórych tworzyw naturalnych uzdrowiska Swinoujście*, Adam Radzikowski, *Problem komunikacji między wyspami Wolin a Uznam w rejonie miasta Swinoujścia*, Bogusław Tittenbrun, *Energetyka rejonu ujścia Odry*.

Sesja naukowa została przygotowana bardzo starannie i obrazowała niewątpliwie cenny dorobek szczecińskich naukowców oraz działaczy społeczno-kulturalnych Ziemi Wolińskiej. Materiały z sesji zostaną wydane jako prace zbiorowe pod red. Henryka Lesińskiego. Należy dodać, że sesja zakończyła trwające od 7 września 1967 r. uroczystości związane z obchodami 1000-lecia słowiańskiego Wolina.

Czesław Janus